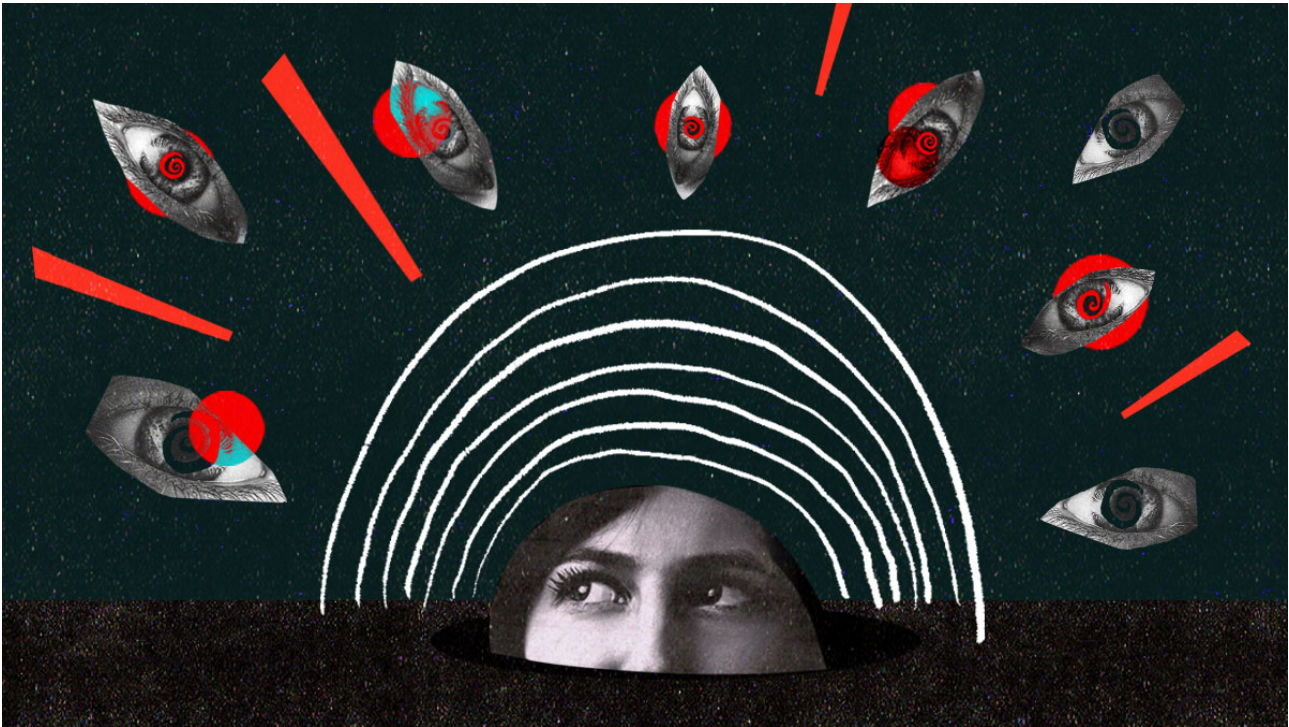

Manifestatie Hyperreality Complottheorieën als nieuwe realiteit

'The louder someone talks about how "the mainstream media won't cover this," the faster you need to count your spoons. Nothing is so flimsy, so overspun, or so poorly sourced that it cannot be made to look like a scandal by conjuring the specter of a vast media conspiracy that's repressing it. A story's weakness becomes a strength: Other outlets' refusal to follow up on it can be depicted as sinister. Viewers are seduced by the promise of access to hidden knowledge, which will ensure that they alone know what's really going on' - Quote (Lewis, 2020)

Nuray Vermeer
0948196

Communicatie & Multimedia Design, 4^e studiejaar
Mens, Natuur & Technologie

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Rationale	4 - 5
3. Communicatiedoelstelling	6
4. Literatuurlijst	7

1. Inleiding

Voor de minor Mens, Natuur en Technologie heb ik deze vrije expressie gemaakt voor het onderdeel Hyperreality, in opdracht van Scheerder, C.J.T.M. In deze opdracht ga ik een beeld schetsen waarin ik laat zien wat er anders is dan de realiteit als je kijkt naar complotdenkers en complottheorieën. In mijn beleving is complotdenken niet ongezonder, het zet mensen aan om met gezond verstand over onderwerpen na te denken. Dit kan bij sommigen doorslaan, omdat eigen theorieën hun realiteit en levensstijl zijn geworden.

Dit onderwerp heb ik gekozen omdat ik zelf ook veel nadenk over onderwerpen, overal antwoorden op zoek en met een kritische blik om me heen kijk. Het zoeken naar antwoorden fascineert en tekent me. Ik vind het heel interessant om dit onderwerp te onderzoeken en ontdekken wat realiteit betekent in het kader van complottheorieën op het moment dat iemand zijn keuzes en leven hierdoor laten leiden.

Het is mens eigen om antwoorden en verklaringen te zoeken voor alles om hem of haar heen. Ik denk dat complotdenken te vaak in kwaad daglicht wordt gesteld en dat er meer mogelijk is om meer de denkwijze van de complotdenkers te begrijpen dan de complottheorieën zelf.

Deze Manifestatie heb ik gemaakt voor jongeren die interesse hebben in de psychologie en denkpatronen van complotdenkers. Ik wil de doelgroep informeren dat complotdenken een natuurlijke vorm van patroondenken is en niet per definitie altijd als negatief hoeft te worden gezien.

Veel kijk en lees plezier,
Nuray Vermeer (0948196)

Presentatie vrije expressie Youtube link

<https://www.youtube.com/watch?v=IzdsVRt460c&feature=youtu.be>

*Rationale 795 woorden

De maanlanding wordt in twijfel getrokken, is dit wel echt gebeurd? Is de aarde niet plat in plaats van rond? Is 9/11 een inside American job geweest? Spijgt het Corona vaccin een tracing chip in je aderen? Wordt de wereld geregeerd door een reptiel hybride ras? Is 5G de aanzet van Corona? Mijn onderzoek gaat niet inhoudelijk over de complottheorieën. Ik onderzoek waarom de aanhangers van complottheorieën dit als hun realiteit zien. Wat maken die complotten zo hyperrealistisch dat die mensen hun leven daardoor laten leiden?

2. Rationale

Marc Tuters, universitair docent bestudeert complottheorieën op social media. Tijdens de corona crisis ontdekte hij een forse stijging in de verspreiding van complottheorieën. We moeten complotdenkers niet wegzetten als irrationeel, maar we moeten juist serieus nemen dat mensen zich grote zorgen maken over bepaalde onderwerpen of technologieën. (*van der Hee, 2020*) Michiel van Elk, sociaal psycholoog heeft onderzoek gedaan naar complottheorieën voor de Universiteit van Amsterdam. Uit zijn onderzoek blijkt dat het overgrote deel van de bevolking gelooft in één of meer complottheorieën. Dan wordt het een stuk lastiger om te zeggen dat de gehele samenleving knettergek is toch? (*Boer, 2019*)

Een team psychologen van de VU Amsterdam en de Universiteit van Kent denken dat complotdenkers veel gebruik maken van een bepaald denkpatroon genaamd: Illusory pattern perception. (*Onderwater, 2017*) Voorbeeld; op een avond denk je veel aan je moeder en de volgende ochtend blijkt ze in het ziekenhuis te zijn opgenomen. Hiervoor wordt vaak de verklaring gegeven; dit kan geen toeval zijn. Mensen zijn zo geprogrammeerd dat ze overal een verklaring voor willen hebben, een wereld waarin alles klopt en samenhangt. Als er iets gebeurt wat 'onverklaarbaar' is, gaat men instinctief op zoek naar het verband dat wat gebeurd is wel verklaarbaar maakt.

In de media en wetenschap worden complotdenkers vaak afgespiegeld als mensen die nodig moeten worden bijgeschoold. Vroeger tijdens de inquisitie werd de term ketterij gebruikt door Katholieke kerken, als een soort propaganda om mensen die andere overtuigingen hadden te stigmatiseren. (*Boer, 2019*) Ook werd deze methode vroeger gebruikt om coalities te vormen. De Nazi's kregen in de oorlog veel aanhang, doordat ze verspreidden dat er een Joods complot was om Duitsland te vernietigen. (*van Arkel, 2019*) Maar zou het niet mogelijk zijn dat complottheorieën vandaag de dag opzettelijk worden ingezet als methode om mensen te beïnvloeden? Hmm, dit klinkt als een nieuwe complottheorie.

Het nadeel van de huidige media is dat deze een trechter werking heeft op wat mensen consumeren. Zo kunnen de algoritmes jouw interesses oppikken en zullen zij er dus voor zorgen dat je ook meer van die content te zien krijgt. In die filter bubbel wordt de denkwijze van een complotdenker alleen maar bevestigd. (*van der Hee, 2020*)

Mensen die spiritueel of religieus zijn vinden hun antwoorden bij hun geloof, dit geeft hun zekerheid. Mensen die in complottheorieën geloven, vinden hun antwoorden ook in hun overtuiging. Een nieuwe term die hiervoor genoemd wordt in het boek *Handbook of Conspiracy Theory and Contemporary Religion* is 'conspirituality' wat staat voor conspiracy en spirituality. Zodra het leven mensen compleet beïnvloed wordt door complottheorieën praat je over een vorm van gevaar en extremisme, net als bij extremistische vormen van geloofsovertuigingen en culturen. (*Dyrendal, Robertson, & Asprem, 2018, pp. 58–59*).

Als we in dreigende of onzekere situaties zitten proberen mensen antwoorden en oplossingen te vinden, dat is een natuurlijke reactie op angst en crisis die je kunt zien als een zelfverdedigingsmechanisme. Dit doen mensen met complotdenken, net als mensen die spiritueel zijn of religieus zijn. Over heel de wereld komen complotten voor en net als met religies; bewijs maar dat het niet zo is. (*van de Ven, 2020*)

Ook gebeurt het vaak dat complottheorieën werkelijkheid worden, dan bedoel ik niet de complottheorieën van de Simpsons. Volgens David Coady, docent Universiteit Tasmanië verschillen complottheorieën niet veel van een wetenschappelijke theorie, want beide zijn een vraag zonder antwoord. (Boer, 2019).

De media beïnvloed mensen zo, dat ze in een echo kamer of filter bubbel terechtkomen, wat je kunt vergelijken met een soort hyperrealiteit. Daarom kunnen we complotdenkers niet als irrationeel neerzetten. Complotdenken is een vorm van verzet en het is een kreet van mensen over een angst die ze daadwerkelijk hebben. Het is een natuurlijk denkpatroon om antwoorden te zoeken op onverklaarbare onderwerpen of onderwerpen die je onzeker maken. De één doet dit in spiritualiteit of religie en de ander doet dit in complot theorieën als overtuiging te nemen. Je kunt als het ware het internet zien als het orakel wat mensen raadplegen voor kennis en vragen. (Mensen, goden en technologie", 2017b)

Als de huidige realiteit niet meer voor je werkt of je onzeker maakt, is het heel verleidelijk om een andere realiteit te omarmen als jouw nieuwe realiteit. Zo ontstaat voor complotdenkers een soort hyper realistische wereld.

3. Communicatiedoelstelling

Communicatiedoelstelling:

'Met deze manifestatie wil ik jongeren informeren en bewustwording creëren. Deze doelgroep zal in zijn of haar toekomst nog vaak om zich heen van nieuwe complottheorieën horen of dicht bij mensen meemaken met deze overtuiging. Deze manifestatie biedt bewustwording voor jongeren om in de toekomst eerst goed na te denken over de overtuigingen van anderen alvorens te oordelen'.

4. Literatuurlijst

Google Scholar online book:

Dyrendal, A., Robertson, D. G., & Asprem, E. (2018). *Handbook of Conspiracy Theory and Contemporary Religion* (1ste editie, Vol. 17). Boston, MA, United States: Brill. <https://doi.org/10.1163/9789004382022>

WEB:

Buzzfeed. (2020, 9 oktober). The Psychology Of Conspiracy Theories [Videobestand]. Geraadpleegd van <https://www.youtube.com/watch?v=xQ6mg67VcG0>

van de Ven, C. (2020, 27 mei). *De verleiding van een verzonnen realiteit*. Geraadpleegd op 18 januari 2021, van <https://www.groene.nl/artikel/de-verleiding-van-een-verzonnen-realiteit>

van Arkel, K. (2019, 27 januari). *Zo ontstaat een complottheorie*. Geraadpleegd op 18 januari 2021, van <https://www.ad.nl/wetenschap/zo-ontstaat-een-complottheorie~a88feb98/>

Onderwater, L. (2017, 24 oktober). *'Complotdenkers zien de wereld anders'*. Geraadpleegd op 18 januari 2021, van <https://www.kijkmagazine.nl/mens/complotdenkers-zien-wereld-anders/>

Boer, R. (2019, 28 januari). *Hou je vast: de Universiteit van Amsterdam heeft onderzoek gedaan naar complottheorieën. De uitkomsten zijn*. Geraadpleegd op 18 januari 2021, van <https://www.ninefornews.nl/universiteit-amsterdam-onderzoek-complottheorieen/>

Lewis, H. (2020, 12 juni). *The Conspiracy Theorists Masquerading as Journalists*. Geraadpleegd op 18 januari 2021, van <https://www.theatlantic.com/international/archive/2020/06/conspiracy-mainstream-media-trump-farage-journalism/612628/>

Van der Hee, S. (2020, 21 september). *'Complotdenkers zijn vaak kritische mensen die juist goed voor zichzelf kunnen denken'*. Geraadpleegd op 18 januari 2021, van <https://www.folia.nl/wetenschap/140094/complotdenkers-zijn-vaak-kritische-mensen-die-juist-goed-voor-zichzelf-kunnen-denken>

Mensen, goden en technologie. (2017b, 29 oktober). Geraadpleegd op 14 oktober 2020, van <https://www.vpro.nl/programmas/tegenlicht/kijk/afleveringen/2017-2018/mensen-goden-en-technologie.html>